

Lausunto

27.08.2021

Asia: VN/13519/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan organisaatio

Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

Sosiaalihuoltolaki

1. Ovatko kotiin annettavia palveluja koskevat säännökset (19 §, 19 a § ja 19 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

2. Kotihoitoa ehdotetaan järjestettäväksi vuorokaudenajasta riippumatta (19 §:n 3 mom.). Onko tämä mielestänne kannatettava ratkaisu?

Kyllä

3. Ovatko ns. tavallista palveluasumista koskevat säännökset (21 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

4. Onko tavallista palveluasumista koskeva pykälä tarpeeksi selkeästi muotoiltu? Jos ei, miten sitä voisi muuttaa?

Kyllä

5. Ovatko hoiva-asumista koskevat säännökset (21 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Hoiva-asumista koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa on käsitelty terveydenhuollon järjestämistä asiakkaille. Kohdassa todetaan, että terveydenhuollon järjestämisestä vastaaville

toimijoille kuuluu vastuu myös hoiva-asumisen asiakkaille järjestettävistä terveydenhuollon palveluista. Tämä on erittäin tärkeää ja lisännee myös asukkaiden yhdenvertaisuutta valtakunnallisesti. Järjestämisvastuu tulisi näkyä myös säännöksessä.]

6. Löytyisikö tehostettu palveluasuminen –termin korvaajaksi jokin parempi ehdotus kuin hoiva-asuminen? Mikä?

-

7. Ovatko ehdotetun hoiva-asumispöytäkirjan palvelun saantikriteerit tarkoituksenmukaisia ja tarpeeksi selkeitä? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Hoiva-asumista järjestettäessä tulee asiakasta tosiasiallisesti kuulla ja selvittää hänen mielipiteensä häntä koskevista asioista.]

8. Ovatko turvapalvelun toteuttamista koskevat säännökset (46 a §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [On pääsääntöisesti kannatettavaa, että turvapalvelun toteuttamisesta säädetään tarkemmin laissa. Turvapalvelua toteutettaessa tulee varmistaa tarpeellinen tiedonkulku eri toimijoiden kesken. Lisäksi tulee huolehtia siitä, että tarvittava tieto välittyy myös asiakkaan läheisille ja omahoitajalle asiakkaan palvelusuunnitelman mukaisesti.]

9. Pitääkö turva-auttajan olla sote-ammattihenkilö, vai riittääkö että hän on koulutuksensa ja kokemuksen perusteella sopiva, kuten lakiesityksessä ehdotetaan (46 a §)?

-

10. Ovatko kotihoidon henkilöstön riittävyyden turvaamista koskevat säännökset (46 b § ja 49 b §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Ei [Henkilöstön riittävyyden turvaaminen on vakava haaste, jonka ratkaisemiseen tarvitaan laajamittaisia toimia valtakunnallisesti.]

11. Ovatko ns. hybridiasumista koskevat säännökset (46 c §) mielestänne onnistuneita? Jos eivät, miten muuttaisitte niitä?

Kyllä

Vanhuspalvelulaki

12. Onko mielestänne pitkäaikaisen laitoshoidon lakkauttaminen sosiaalihuollon yksiköissä iäkkäiden osalta onnistunut ratkaisu (14 §, 14 a §, 15 b §)?

Kyllä

13. Onko lakiehdotuksessa esitetty palvelusuunnitelman sisällön täsmentäminen tarpeellista (16 §)?

Kyllä

14. Onko lakiehdotuksessa esitetty omatyöntekijän tehtävien täsmentäminen tarpeellista (17 §)?

Kyllä

15. Onko lääkehoidon toteuttamista koskeva säännös mielestänne onnistunut (20 §:n 1 mom.)?

Kyllä

16. Onko mielestänne kannatettavaa, että seurantayhteenvedot julkaistaisiin toimintayksikkökohtaisina (24 a §)?

-

Koko lakipakettia koskevat kysymykset

17. Mitä haasteita näette säännösten toimeenpanossa? Onko lakiesityksellä riskejä?

Pätevän, ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön saatavuus on paikoin hyvin haasteellista.

Tähän tulee kiinnittää valtion taholta huomiota ja tilanteen korjaamiseksi osoitettava riittävät keinot ja resurssit.

18. Millaista tukea toivotte toimeenpanoon?

Ikääntyneiden hoitoa, hoivaa ja palveluita varten tarvitaan kokonaissuunnitelma, joka varmistaisi kestäväen sosiaali- ja terveydenhuollon kaikille. Suunnitelmassa tulisi korostaa vanhuuteen varautumista sekä ennaltaehkäiseviä toimia.

Alan vetovoimaisuuden lisäämiseksi tehokkaita toimia.

19. Mitä muuta haluaisitte lausua esityksestä?

Esitysluonnoksessa tuodaan esiin ikääntyneen henkilön vuorovaikutusta edistävän ja ylläpitävän toiminnan merkitystä, mikä on erittäin kannatettavaa. Kansalaisjärjestöt tuottavat yleishyödyllisenä toimintana monipuolista sosiaalista kanssakäymistä ja osallisuutta tukevaa toimintaa. Tämä tulisi huomioida osana ikääntyneille tarjottavaa toimintaa.

Erilaisten joustavien ja monimuotoisten asumisratkaisujen kehittäminen on olennaisen tärkeää. On myös hyvin kannatettavaa, että mahdollistetaan palveluasumisen, hoiva-asumisen sekä myös muun asumisen toteuttaminen samaan rakennuskokonaisuuteen kuuluvissa rakennuksissa. Tämä edistänee myös asukkaan hyvän elämän toteuttamista.

Asumisratkaisuja koskevaa terminologiaa tulisi yhdenmukaistaa.

On erittäin kannatettavaa, että omatyöntekijästä sekä hänen tehtävistään säädetään vanhuspalvelulaissa. Moni ikääntynyt henkilö tai hänen omaisensa ja läheisensä ei vaikeudetta kykene selvittämään ikääntyneiden oikeuksiin ja asemaan liittyviä seikkoja tai saatavilla olevia vaihtoehtoja eri palveluihin. Ohjaukseen ja neuvontaan tarvitaan ammattitaitoista ja osaavaa tukea. Omatyöntekijän tulisi olla asiantunteva ja luotettava henkilö, jonka kanssa voisi asioida kiireettä sekä helposti.

Ikääntyvä yhteiskuntamme tarvitsee kansalaisten vanhuuteen varautumista sekä toimia toimintakyvyn ja osallisuuden tukemiseksi

Vuorela Marjut
Vanhustyön keskusliitto - Centralförbundet för de gamlas väl ry